

IKONO

ARTUR HERAS, PINTOR DES DE LA GALERIA

La passió de regirar tots els papers

Artur Heras, un valor sòlid de la pintura valenciana, públicament en actiu fins l'any 80, ha contribuït com pocs a coure la moguda plàstica del cap i casal des de la sala Parpalló: exposicions, catàlegs, cartells, llibres, etc. Els pinzells, però, no queden mai lluny del seu despatx.

E. Sòria

Artur Heras rep en un pis ample, tot finestrals, ple de llum i de mobles baixos que permeten dominar-ne la major part d'un sol colp de vista. Pocs quadres, però triats, i molts llibres, sobretot d'art: del gòtic internacional al darrer grafisme de moda. Artur parla

a raig fet i entrecreu discursos amb facilitat, tot deixant arrere els períodes, com fils sense acabar d'enllaçar. La Vall d'Albaida aflora, a estones, en les inflexions de la veu. Fa aspecte de ser amic de llargues fidelitats i també de bon conversador nocturn. Ara aguaita la curiosa evolució de l'art valencià des de l'excel·lent punt de vista d'una galeria institucional. Enyora, proba-

blement, els temps en què els pinzells, i no els telèfons, foren els ferraments quotidians del seu ofici.

—Comences en el món de la pintura en companyia de Boix i d'Armengol.

—Sí, nosaltres connectem ja d'estudiants, a l'Escola de Belles Arts. Llavors tot allò que feia referència a l'art modern era, diguem-ne, clandestí. A l'escola no se'n parlava per a res, tret d'Alfons Roig, que sempre fou capítol a part. En aquelles condicions, de manca d'informació i d'estímuls, treballar en conjunt era com fer una mena de fugida endavant. Ara bé, nosaltres col·laboràvem en el treball, però sempre vam fer també treballs individuals, inclús exposicions individuals. Després, com és natural, cadascú es va anar decantant, seguint la pròpia línia.

—A començaments dels 70 s'estilaven els grups, hi havia l'equip Crònica, el Realitat, vosaltres...

—A la llarga, tot allò dels grups i dels equips s'ha demostrat poc útil. Ara ja no en queda cap. De fet, pro-

Centre
Carles Salvador

**CURSOS PER
CORRESPONDÈNCIA**

1. Llengua i Literatura:

- Curs d'Iniciació.
- Curs d'Iniciació (per a castellanoparlants).
- Curs Bàsic.
- Curs Progressiu de Llengua.
- Curs de Professorat.

2. País Valencià:

- Geografia i Història del País Valencià.

Matrícula oberta tot l'any,
tret del mes d'agost. Per a més
informació, adreceu-vos al

Centre Carles Salvador
Moratín, 15, 6a. 46002-València

acuاريو
espai de salut

La millor medicina és
aprendre a viure.

Generem autonomia i
consciència del cos.

Pintor López, 4 · Tel. 331 02 03
46003 València

Ramón y Cajal, 12, 1r. (96) 578 59 68
03700 Dénia (Alacant)

bablement l'únic equip que verda-
rament treballà com a tal va ser el
Crònica. També en aquells temps es
formulaven unes teories marxistes una
mica radicals que nosaltres no propug-
nàvem perquè no hi creïem. Defensà-
vem uns valors plàstics i pensàvem que
aquells criteris no els podien generar.

—Però van arribar a practicar una
espècie de neosurrealisme prou feroç,
recorde una sèrie sobre l'espejament
d'un porc...

—Sí, era del Rafa Armengol. Fèiem
una pintura figurativa que jugava molt
amb la combinació de les imatges, amb
detalls surrealitzants, críptics, etc. De
vegades, era una mica epatant.

—La teua darrera exposició, l'any
79, «Bandera, bandera», va fer prou
d'entrenou, però sovint has comentat
que no va ser correctament entesa.

—És que se'n va fer només una lec-
tura política, i és lògic, però per a mi
era molt més prioritari el treball d'in-
trospecció artística, d'intent de fer un
estat de comptes del que per a mi era
treballar en plàstica. Hi havia, és clar,
la resposta que jo, com a ciutadà, do-
nava a una determinada follia, la guer-
ra de les banderes, que no s'ha resolt
ni es resoldrà i que ja s'ho apanyaran.
Jo volia treballar des del meu lloc i
amb tot el rigor que calguera, i volia
també fer una reflexió pública sobre
l'objecte bandera, amb la publicació
d'un llibre amb intervencions de poe-
tes, periodistes i algun polític. Crec que
va eixir prou bé.

—A l'any següent passes a dirigir la
Sala Parpalló, de la Diputació de Va-
lència. ¿Com et planteges gestionar
una galeria d'art institucional?

—Quan la primera Diputació demo-
cràtica enceta el tema de les activitats
culturals a la ciutat, es troba que no té
cap infraestructura. En llogar el teatre
Escalante, es veu la possibilitat d'uti-
litzar un espai com a sala d'exposi-
cions. La sala és modestíssima, molt
menuda, el pressupost, al comença-
ment, quasi ridícul i, jo mateix, llavors,
no tenia ni idea de com funcionava el
món de les exposicions. Després, la sala
ha tingut tres ampliacions i hem anat
fent. Quant als criteris, trobe que han
variat poc. Es pretenia normalitzar
l'exposició de l'art contemporani a Va-
lència, fer les exposicions que les altres
galeries no poden dur per falta de ren-
dibilitat i donar també mostres àmplies
del treball dels artistes actuals. Estic
content amb la tasca feta en aquests
vuit anys. Ara hi ha més diners, vénen

«Hi ha quatre col·leccionistes, comptats, de
pintura, i, amb això, la societat no absorbeix
el treball dels seus creadors».

moltes més exposicions inèdites de gent
d'interès, fins i tot *premières* a l'Estat
espanyol. En fi, trobe que anem pel ca-
mí correcte.

—El problema és que sembla que la
Parpalló t'ha llevat de pintar.

—Sí, crec que és de veres. M'hi he
vinculat molt i faig aquest treball com
es fa el de creació a l'estudi. És una
faena que m'agrada i m'absorbeix, pe-
rò no descarto la possibilitat de tornar
més a la pintura.

—Amb els cartells, però, has conti-
nuat.

—Jo sempre he fet cartells, com
quasi tots els pintors actuals. Ha dei-
xat de ser considerat un art menor per
a ser vist com un vehicle més que l'art
utilitza. M'agraden els cartells i
m'agrada tenir en compte els condicio-
nants del cartell per treballar-lo, i no
anar repetint sempre el mateix. Això
no li lleva cap valor estètic.

—També has tingut problemes, sem-
bla, a l'hora de fer un cartell per a una
altra institució pel fet de tenir un con-
tracte amb la Diputació.

—Mira, hi ha gent en aquesta ciutat
que no se sap si és burra o, pitjor, ma-

IKONO

l'intencionada. El tipus de contracte que tinc em deixa explícitament exempt de tota classe d'incompatibilitat. Per tant, estava fora de lloc que si jo havia fet o no un cartell per al Congrés d'escriptors es debatera en un ple. Com ara un altre que ha demanat si jo pensava fer unes escultures per al projecte Veges Tu del lilit del Túria, i no és que les pense fer, és que ja les tinc fetes de fa quasi un any i ja les alçaran quan toque, com si vull posar-me un parasol en la terrassa. Aquesta és la meua activitat creativa, jo em dedique a això. És com si diguera que els escriptors que treballen en una institució no han de poder publicar llibres, o anar a donar una conferència. És absurd.

—*I tant. Entre les exposicions que has muntat darrerament n'hi ha algunes de gran envergadura, com la de l'any passat sobre Blasco. Això deu ser complicat.*

—És un embolic. Cal tenir en compte l'espai, el material, trobar un ajust, i donar al conjunt un llenguatge d'avui. La gent, ara, té una gran capacitat de lectura visual i una exposició ha de ser dinàmica, pot permetre's

riscs. Nosaltres hem fet un tipus d'exposició «normal» per mostrar obra de gent de primer ordre com, en fotografia, Walker Evans, que muntà Vicent Todolí, o Robert Frank, que són exposicions que després et demana molta gent, inclús fora de l'estat, i que et fan sentir que estàs connectat amb el món, després de tot. I, a banda, hi ha les grans exposicions, que et permeten treballar molt més l'espai, i ací cal que esmente l'arquitecte Ximo Sanchis, amb qui col·labore molt estretament. La de Blasco Ibáñez, en concret, es prestava a moltes lectures, perquè trobe que el personatge donava de si, sobretot per la vida i per l'època. A la seua manera, era un home preocupat per modernitzar la societat valenciana i el seu temps és, visualment, molt interessant, tot i les limitacions tan típiques d'aquest país.

—*Quan l'Institut Valencià d'Art Modern siga una realitat en funcionament, ¿quina articulació tindrà amb la sala Parpalló?*

—Crec que hi haurà una bona relació. Em pareix que els objectius de l'IVAM són clars. És necessari, a Va-

lència no hi ha sales amb condicions adequades per a l'art contemporani, ni des del punt de vista de la seguretat, ni de la col·lecció dins la ciutat, ni que siguen espais neutrals. De moment, la Llotja, pobra, ho arplega tot. Les activitats que desenvoluparà l'IVAM suppose que es faran molt de notar, i això és un motiu d'alegria. Crec que la Parpalló, en canvi, ha de donar lloc a unes activitats d'investigació sobre l'art que es produeix més immediates, més de cata. Són àrees complementàries.

—*¿Com es viu, ara, la pintura a València?*

—Està millor que estava, però no està bé. No hi ha el moviment de sistole-diastole necessari entre la societat i els artistes. Hi ha molta gent que pinta, però és ben difícil viure'n amb un mínim de dignitat. No hi ha col·leccionisme. Abans no hi havia cap col·leccionista de pintura moderna, però ara n'hi ha quatre i, amb això, la societat no absorbeix el treball dels seus creadors. Això, ho pateixen sobretot els pintors joves. N'hi ha molts per a molt poques sales, i es fa difícil conèixer-los i veure quins tenen interès i quins no en tenen cap, perquè hi ha molts que no en tenen però s'han de sofrir, que també tenen dret a la vida, i poden millorar. Des de les institucions es pot fer alguna cosa, però la cultura no es pot moure des dels despatxos, la clau està en la societat. I ací la societat a penes compra quadres, té un índex de lectura baixíssim i, probablement, sent ben poca música.

—*Malgrat tot, si algun dia, com és previsible, tornem a veure una exposició d'Artur Heras, ¿reconeixerem encara aquell pintor de «Bandera, bandera»?*

—Crec que sí. Jo no he deixat de fer coses. Tots tenim el costum de parlar de l'artista quan veiem l'exposició, com si haguera pintat els quadres cinc minuts abans. Jo faig poca producció, perquè el treball no em deixa més, però sí que mantinc d'alguna manera la mania de pintar. He fet cartells, escultures, un llibre amb il·lustracions que va ser premi del Ministeri de Cultura l'any passat, el de *Ronda de l'ermita*, que Alfons Roig va arribar a veure, editat per la Diputació —per cert, ningú no ha protestat perquè no hi he cobrat un duro. Ara, el trencament de «Bandera, bandera», aquell intent de regirar tots els papers, de posar-ho tot cul per amunt, per a mi va ser important. Quant torne, serà amb una altra història, encara que segurament amb els mateixos fils conductors. Ja ho veurem. □

